

Republika Srbija
VRHOVNI SUD SRBIJE
Rev 3059/05
24.05.2006. godina
Beograd

Vrhovni sud Srbije u Beogradu, u veću sastavljenom od sudija: Stojana Jokića, predsednika veća, Zvezdane Lutovac, Nikole Stanojevića, Mihaila Rulića i Predraga Trifunovića, članova veća, u parnici tužioca AA, čiji je punomoćnik advokat AB,, protiv tužene Republike Srbije - MUP Srbije - SUP Novi Sad, koju zastupa Republički javni pravobranilac iz Beograda, radi povraćaja pokretnih stvari i naknade štete, odlučujući o reviziji tužene izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Novom Sadu Gž.br. 2967/2005 od 22.09.2005. godine, u sednici veća održanoj dana 24.05.2006. godine, doneo je

R E Š E N J E

USVAJA SE revizija tužene, UKIDAJU SE presuda Okružnog suda u Novom Sadu Gž.br. 2967/2005 od 22.09.2005. godine i presuda Opštinskog suda u Novom Sadu P. broj 6235/2002 od 3.11.2004. godine u odnosu na odluku o eventualnom tužbenom zahtevu tužioca i predmet vraća prvostepenom sudu na ponovno suđenje.

O b r a z l o ž e n j e

Pravosnažnom presudom Okružnog suda u Novom Sadu Gž.br. 2967/2005 od 22.09.2005. godine odbijene su žalbe i potvrđena presuda Opštinskog suda u Novom Sadu P. broj 6235/2002 od 3.11.2004. godine. Stavom prvim izreke prvostepene presude odbijen je predlog tužene za prekid postupka u ovoj pravnoj stvari. Stavom drugim izreke iste presude odbijen je kao neosnovan primarni tužbeni zahtev tužioca kojim je tražio da se tužena obaveže da mu preda u posed sledeće pokretne stvari: jednu mašinu za automatsku obradu drveta neutvrđene marke sa 6 elektro motora - glava u ispravnom i funkcionalnom stanju za proizvodnju parketa i broskog poda procenjene tržišne vrednosti od 1.584.000,00 dinara, jedan industrijski višelistni cirkular neutvrđene marke u ispravnom i funkcionalnom stanju, procenjene tržišne vrednosti od 1.039.500,00 dinara, jednu mašinu za oštrenje alata domaće proizvodnje neutvrđene marke, radni sto dimenzija 1 h 1,5 m u ispravnom i funkcionalnom stanju procenjene tržišne vrednosti od 178.200,00 dinara, jednu mašinu za frezovanje strane proizvodnje velikog kapaciteta, radni sto 80 h 80 cm. u ispravnom i funkcionalnom stanju procenjene tržišne vrednosti od 247.500,00 dinara, jednu kombinovanu mašinu za obradu i bušenje drveta strane proizvodnje višenamensku u ispravnom i funkcionalnom stanju procenjene tržišne vrednosti od 336.600,00 dinara, delove za suncobran: metalno postolje promera 550 mll od čeličnog lima debljine 1 mm, drveni stub - nosač prečnika 55 mm od borovine lakiran, daščice za otvaranje - žice od ukupno 24 komada, glava - držač izrađen od drveta ukrasni deo lakiran, oko 1.000 komada procenjene tržišne vrednosti od 4.680.000,00 dinara, 4 bureta laka za drvo zapremine 200 litara procenjene tržišne vrednosti od 137.860,00 dinara, 8 komada butan boca proizvodnje "Lifam" Stara Pazova zapremine 10 kg. procenjene tržišne vrednosti od 4.960,00 dinara, jedan cirkular za drvo ručne izrade dimenzija radnog stola 80 h 80 cm. pogonski elektrometal motor 2 kv. za grubo sućenje fosni, korišćen, procenjene tržišne vrednosti od 71.500,00 dinara, industrijsku šivaću mašinu marke "PFA" 10 komada sa radnim stolom procenjene tržišne vrednosti od 536.250,00 dinara, jednu bušilicu za drvo zanatske izrade, stona, priručna i korišćena procenjene tržišne vrednosti od 17.875,00 dinara, vazdušni kompresor sa dve glave marke "Trudbenik" Doboj model E 4 NL 2010 ravnog pritiska 10 bara kapaciteta 10 m³/ha boca 140 litara u funkcionalnom stanju procenjene tržišne vrednosti od 45.700,00 dinara, stubru bušilicu vertikalnu marke "Dalam stroj" za burgije do 12 mm EM 1,5 kv. procenjene tržišne vrednosti od 281.250,00 dinara, univerzalni struk za metal marke "Potisje" tip PA 30 dužine 1.500 mm standardno opremljen, procenjene tržišne vrednosti od 625.000,00 dinara, električni aparat za zavarivanje snage 160/210 AHA nepoznate marke, procenjene tržišne vrednosti od 10.775,00 dinara, jedan alat za izradu metalnog postolja suncobrana procenjene tržišne vrednosti od 178.750,00 dinara, sitan materijal - vici i šarke, dodatna oprema - pribor uz mašine i lepljiva traka za insekte, standardna i upakovana u kartonsku ambalažu 20.000 komada, procenjene tržišne vrednosti od 648.000,00 dinara; odnosno ukupno 10.623.720,00 dinara, kao i zahtev za naknadom troškova spora sa zakonskom zateznom kamatom od presuđenja do isplate, u roku od 15 dana od pravosnažnosti presude. Stavom trećim izreke usvojen je eventualni tužbeni zahtev i tužena obavezana da tužiocu na ime naknade štete zbog nesavesnog rada državnog organa isplati iznos od 10.623.720,00 dinara sa zakonskom zateznom kamatom počev od 15.06.2004. godine do isplate, kao i iznos od 560.150,00 dinara na ime naknade troškova parničnog postupka, sa zakonskom zateznom kamatom od dana presuđenja do isplate, sve u roku od 15 dana od dana prijema presude.

Protiv navedene drugostepene presude, tužena je izjavila blagovremenu i dozvoljenu reviziju zbog bitnih povreda odredaba parničnog postupka i pogrešne primene materijalnog prava.

Tužilac je podneo odgovor na reviziju, predlažući da se ona odbije i zahtevajući naknadu troškova revizijskog postupka.

Ispitujući pravilnost pobijane drugostepene presude u smislu člana 386. ZPP, Vrhovni sud je našao da je revizija tužene osnovana sa više razloga. Stoga što obrazloženje drugostepene presude ne sadrži razloge o nekim odlučnim činjenicama, dok su pak dati razlozi o drugim odlučnim činjenicama nejasni i protivrečni stanju u

spisima, čime je drugostepeni sud učinio bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz noveliranog člana 354. stav 2. tačka 14. ZPP. Tim istim bitnim povredama zahvaćena je i prvostepena presuda. One su rezultirale pogrešnoj primeni materijalnog prava, zbog čega je relevantno činjenično stanje ostalo nepotpuno utvrđeno.

U postupku je utvrđeno da su od tužioca, iz njegovog skladišta u Novom Sadu dana 10.11.1993. godine ovlašćena službena lica SUP-a Novi Sad oduzela više pokretnih stvari u vidu različitih mašina, alata i materijala, taksativno naznačenih u potvrdi o privremeno oduzetim predmetima koja mu je tim povodom izdata i koje predstavljaju deo njegovog tužbenog zahteva. Preostali deo su slične stvari oduzete po potvrdi o privremeno oduzetim predmetima dana 6.11.1993. godine od BB iz njegovog skladišta u VV, za koje su nižestepeni sudovi zaključili da su takođe tužiočevo vlasništvo. Sve te predmetne stvari privremeno oduzete po navedene dve potvrde, SUP Novi Sad je dana 22.11.1993. godine vratio GG. Od koga ih je nešto pre toga kao naplatu nekog (navodnog) duga uzeo DD, okrivljen za krivično delo otmice brata GG (zajedno sa još jednim licem) za koje je oslobođen pravosnažnom presudom Opštinskog suda u Novom Sadu K. broj 1465/94 od 14.06.1995. godine. Upravo tom DD je prosleđivan novac od cene koju je tužilac, inače vlasnik Preduzeća "ĐĐ" isplatio za kupovinu pokretnih stvari EE, na osnovu sa njim postignutog dogovora. Tužilac nije dobio i prateću dokumentaciju za robu koju je kupio. Protiv njih dvojice, tužioca i EE je SUP Novi Sad podneo krivičnu prijavu zbog osnovane sumnje da su počinili krivično delo prikrivanja, ali je protiv ovde tužioca ta krivična prijava odbačena rešenjem OJT u Novom Sadu Kt. 2852/93 od 10.02.1988. godine. Nalazom i mišljenjem sudskog veštaka utvrđena je visina novčane protivvrednosti predmetnih pokretnih stvari u iznosu od ukupno 10.623.720,00 dinara. Prema razlozima obrazloženja pobijane presude, drugostepeni sud je polazeći od utvrđenog činjeničnog stanja i nesporne činjenice da predmetne stvari oduzete po navedenim potvrdama o privremeno oduzetim predmetima, nisu vraćene tužiocu, a u kontekstu toga da tužilac tim povodom (niti nekim drugim) nije oglašen krivim za izvršenje nekog krivičnog dela; izveo materijalno-pravni zaključak o pravilnom stanovištu prvostepenog suda o osnovanosti tužiočevog eventualnog tužbenog zahteva za traženom naknadom štete od tužene, u smislu člana 172. Zakona o obligacionim odnosima, u visini novčane protivvrednosti predmetnih stvari.

Sa pravnog aspekta Vrhovnog suda izloženi materijalno-pravni zaključak nižestepeni sudova se za sada ne može prihvatiti. Pre svega zbog nerazjašnjene aktivne legitimacije tužioca koja je materijalno-pravne prirode i označava subjektivni odnos tužioca prema pravu za čiju zaštitu je pokrenuo postupak. Zapravo, u postupku nije nesumljivo raspravljeno ovlašćenje tužioca da zahteva isplatu naknade za oduzete pokretne stvari. Obzirom da nije jasno kako su nižestepeni sudovi izveli pravni zaključak da je tužilac bio vlasnik svih predmetnih stvari, naročito onih oduzetih iz privatnog skladišta BB. Zbog toga što su po podacima iz spisa, po potvrdi o privremeno oduzetim stvarima od 6.11.1993. godine, te stvari oduzete kao vlasništvo ŽŽ. Zatim, prema razlozima obrazloženja drugostepene presude, tužilac je vlasnik Preduzeća "ĐĐ" koji se u prostorijama tog preduzeća sa EE dogovorio o kupovini predmetnih stvari, za cenu koju je EE prosleđivao DD. Sledom čega se osnovano nameće pitanje: ko su bili ugovarači navedenog usmenog ugovora o kupoprodaji, odnosno ko je bio prodavac predmetnih stvari: da li je to bio njihov vlasnik ili nevlasnik; a ko je bio kupac: tužilac kao fizičko lice ili njegovo preduzeće. Te da li je ugovorena kupoprodajna cena bila adekvatna vrednosti prodatih stvari ili pak značajno niža; a sve u kontekstu utvrđene činjenice da tužilac nije dobio prateću dokumentaciju za predmetne stvari. Stoga će sve to prvostepeni sud u ponovnom postupku pouzdano utvrditi. Da bi potom, u kontekstu svih ostalih okolnosti konkretnog slučaja procenio da li je taj sporazum o kupoprodaji bio dozvoljeni ili nedozvoljeni, nevažeći pravni posao. Te koja je to pobuda bitno uticala na odluku tužioca da zaključi ovaj teretni ugovor i da li je to drugi ugovarač znao ili morao znati.

Na kraju, u ovom postupku nije raspravljeno pitanje: da li u konkretnom slučaju postoji nepravilan ili nezakonit rad organa tužene, da bi po tom osnovu tužilac mogao zahtevati naknadu novčane protivvrednosti oduzetih stvari, ako je njihov vlasnik. Naime, obzirom da su po potvrdama o privremeno oduzetim predmetima od 6. i 10.11.1993. godine, predmetne stvari privremeno oduzete kao predmeti koji potiču iz izvršenja krivičnog dela; to su nižestepeni sudovi bili dužni da odgovornost tužene za naknadu štete stoga procene prema odredbi člana 172. Zakona o obligacionim odnosima i odredbama tada važećeg ZKP, u vreme privremenog oduzimanja stvari. Što znači sa aspekta odredbi Zakona o krivičnom postupku ("Sl. list SFRJ", broj 4/77 sa izmenama u broju "Sl. list SFRJ", broj 14/85) kojim je članom 211. sankcionisano kada su organi otkrivanja krivičnih dela i učinilaca, dužni da privremeno oduzmu stvari koje mogu biti pribavljene krivičnim delom ili mogu poslužiti kao dokaz u krivičnom postupku. Dok je odredbom člana 215. tada važećeg ZKP-a regulisano vraćanje predmeta koji su u toku krivičnog ili predkrivičnog postupka privremeno oduzeti, tako što će se vratiti vlasniku, odnosno držaocu. Sledom čega će prvostepeni sud u ponovnom postupku proceniti da li je postupanje SUP-a Novi Sad, kao organa nadležnog za otkrivanje krivičnih dela i učinilaca, u konkretnoj situaciji bilo zakonito ili nije.

Prema tome, prvostepeni sud će u ponovnom postupku radi pravilne primene materijalnog prava utvrditi činjenice na koje je ukazano u ovom rešenju a koje su relevantne za ocenu osnova odgovornosti tužene za naknadu štete; pa će doneti novu odluku o tužbenom zahtevu, u kojoj će dati jasne i argumentovane razloge na način propisan članom 338. stav 3. ZPP.

Kako odluka o troškovima spora zavisi od ishoda odluke o glavnoj stvari, to je i ona ukinuta u smislu člana 166. stav 3. ZPP.

Sa izloženih razloga, Vrhovni sud je na osnovu članova 394. stav 1. i 395. stav 2. ranije važećeg ZPP, a u vezi člana 491. stav 1. važećeg ZPP odlučio kao u izreci ove odluke.

Predsednik veća-sudija

Stojan Jokić, s.r.

Za tačnost otpravka

Upravitelj pisarnice,

Mirjana Vojvodić,

ljm